

B9-0453/2021

13.9.2021

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl padėties Afganistane
(2021/2877(RSP))

**Jaak Madison, Anna Bonfrisco, Marco Campomenosi, Susanna Ceccardi,
Maximilian Krah, Jörg Meuthen, Tom Vandendriessche, Harald
Vilimsky, Marco Zanni, Bernhard Zimniok**
ID frakcijos vardu

B9-0453/2021

**Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Afganistane
(2021/2877(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1945 m. Šiaurės Atlanto sutartį,
  - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas dėl Afganistano, įskaitant 2021 m. rugpjūčio 30 d. Rezoliuciją Nr. 2593 (2021),
  - atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 7 d. ES ir Turkijos pareiškimą,
  - atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas dėl Afganistano,
  - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2021 m. rugsėjo 14 d. pareiškimą dėl padėties Afganistane,
  - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2021 m. rugpjūčio 12 d. pareiškimą dėl padėties Afganistane,
  - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai Josepo Borrelio 2021 m. rugsėjo 3 d. pareiškimą spaudai, kuriame nustatomos bendravimo su Talibanu sąlygos,
  - atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos pirmininko pareigas einančio Ministro Pirmininko Janezo Janšos 2021 m. rugpjūčio 22 d. pareiškimą,
  - atsižvelgdamas į Afganistano Islamo Emyrato – kurio JAV nepripažįsta kaip valstybės ir kuris žinomas kaip Talibanas – ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimą dėl taikos užtikrinimo, dėl kurio buvo susitarta Dohoje 2020 m. vasario mėn., kuriame nustatytos JAV pasitraukimo iš Afganistano iki 2021 m. gegužės mėn. sąlygos,
  - atsižvelgdamas į Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos 2021 m. rugpjūčio 31 d. pareiškimą dėl padėties Afganistane,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 38 valstybių sudaromas NATO aljansas įsipareigojo spręsti Afganistano konfliktą 2001 m., kai buvo aktyvuotas NATO sutarties 5 straipsnis;
- B. kadangi per du dešimtmečius trukusį konfliktą Afganistane žuvo 3 609 sąjungininkai ir JAV karinio personalo nariai; kadangi, be to, per konfliktą žuvo 66 000 Afganistano nacionalinių karių ir policijos darbuotojų, 47 245 Afganistano civiliai gyventojai, 444 pagalbos darbuotojai ir 72 žurnalistai;

- C. kadangi dėl skuboto, prastai parengto ir padriko JAV pasitraukimo iš Afganistano vadovaujant prezidentui J. Bidenui 2021 m. rugpjūčio mėn. evakuacija buvo chaotiška, o Europa patyrė didelį spaudimą, kad evakuotų savo piliečius ir personalą prieš Talibanui visiškai perimant Kabulo oro uosto kontrolę;
- D. kadangi grupuotės „Islamo valstybė“ Chorasano provincijoje (ISIS-K) narys savižudis Kabulo oro uoste 2021 m. rugpjūčio 26 d. detonavo bombą – sprogimo metu žuvo 175 asmenys, iš kurių 13 buvo JAV kareiviai; kadangi 2021 m. rugpjūčio 27 d. JAV surengė atsakomąjį oro antpuolį, kurio metu, teigiama, žuvo du „labai svarbūs“ grupuotės „ISIS-K“ nariai, taip pat, pranešama, buvo netiesiogiai nužudyta 10 civilių, įskaitant septynis vaikus;
- E. kadangi nuo to laiko, kai valdžią perėmė Talibanas, tūkstančiai afganistaniečių bando pabėgti iš Afganistano; kadangi JAV sudarė susitarimą su Albanija ir Kosovu, kad būtų suteikta laikina pastogė maždaug 6 000 Afganistano gyventojų, kol bus sutvarkyti jų dokumentai dėl išvykimo į JAV; kadangi į Albaniją jau atvyko pirmoji grupė;
- F. kadangi Vokietijos ginkluotųjų pajėgų evakuacijos iš Afganistano metu 20 afganistaniečių, kurie yra Vokietijoje nuteisti nusikaltėliai ir kurių pavardės žinomos Europos kovos su terorizmu centrui, atvyko į Vokietijos Federacinę Respubliką; kadangi tarp jų yra nuteistas prievartautojas, kurį Vokietija buvo išsiuntusi atgal į Afganistaną;
- G. kadangi neteisėtos migracijos valdymą reikėtų atskirti nuo neteisėtos migracijos sustabdymo; kadangi tai yra vienintelis būdas apsaugoti valstybių narių piliečius;
- H. kadangi Afganistanas yra strategiškai svarbus dėl naudingųjų iškasenų gausos ir pagrindinių elementų (naudojamų, pvz., puslaidininkiuose) telkinių; kadangi tai sukels susidomėjimą geopolitiniu lygmeniu ir galėtų atlikti tam tikrą vaidmenį sprendžiant ginčą;
- I. kadangi Afganistano krizė turės ilgalaikių pasekmių Europai taikos ir saugumo, ypač nelegalios migracijos ir terorizmo grėsmės, požiūriu;
1. reiškia nuoširdžią užuojautą visų karinio personalo narių ir civilių, kurie per pastaruosius 20 metų žuvo Afganistane, šeimoms ir draugams;
  2. reiškia didelį susirūpinimą dėl Talibano valdžios perėmimo Afganistane ir dėl jo pasekmių taikai ir saugumui Europoje dabar ir ateityje;
  3. pažymi, kad buvo galima numatyti, jog Talibanas užims Kabulą, ir kad buvo galima imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad evakuacija vyktų logiškiau ir tvarkingiau; reiškia didelį susirūpinimą dėl pranešimų apie didelį Afganistane paliktų karinių ginklų ir transporto priemonių kiekį, nes šios technologijos atsidūrė Talibano rankose;
  4. apgailestauja dėl to, kad JAV mažai konsultavosi su Europos sąjungininkais dėl savo pasitraukimo iš Afganistano, o tai apsunkino saugią europiečių evakuaciją iš šalies;
  5. laiko problemiška tai, kad kai kurie afganistaniečiai, kuriems buvo suteiktas pabėgėlio statusas Europos šalyse, grįžo į Afganistaną atostogų ir vėliau valstybės narės turėjo

juos evakuoti; pabrėžia, kad, gavus pabėgėlio statusą, atostogos kilmės šalyje neturėtų būti įmanomos nerizikuojant prarasti šį statusą;

6. susirūpinęs pažymi, kad teisti afganistaniečiai ir tie, kurių prieglobsčio prašymai anksčiau buvo atmesti, pasinaudojo padrikos evakuacijos procesu Kabulo oro uoste ir sugebėjo nuvykti į valstybes nares; ragina į regioną nedelsiant grąžinti afganistaniečius, apie kurių teistumą yra žinoma, ir tuos, kurių atžvilgiu priimti neigiami sprendimai dėl prieglobsčio; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad Talibanas palankiai įvertino visų afganistaniečių grįžimą į šalį; atkreipia dėmesį į galimybę suteikti pagalbą, su sąlyga, kad bus sudarytos palankesnės sąlygos grįžti į šalį ir regioną;
7. pažymi, kad skubotas pasitraukimas po Talibano valdžios perėmimo Afganistane suteikė naują impulsą neteisėtos migracijos srautams į Europą, o tai neišvengiamai sukels dar vieną migracijos krizę Europoje;
8. mano, kad per ankstesnę 2015 m. migracijos krizę ES priėmimo politika („Willkommenspolitik“) lėmė tai, kad migracija buvo pradėta naudotis kaip ginklu; griežtai smerkia tai, kad ankstesni susitarimai su trečiosiomis šalimis dėl pabėgėlių priėmimo, pvz., ES susitarimas su Turkija, davė priešingą rezultatą ir lėmė tai, kad migracija buvo pradėta naudotis kaip ginklu; kuo griežčiausiai smerkia užsienio subjektų ir vyriausybių vykdomą migracijos vertimą ginklu;
9. atkreipia dėmesį į paskutiniame Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje, vadovaujant pirmininkaujančiai Slovėnijai, padarytas išvadas dėl padėties Afganistane; palankiai vertina tai, kad vartojama tiksli terminija, pvz., „neteisėta migracija“ („illegal migration“), o ne tokie neaiškūs terminai kaip „irregular migration“;
10. primygtinai ragina vykdyti regioninę pabėgėlių apgyvendinimo politiką, pagal kurią jie galėtų grįžti namo ir vėl ten įsikurti, kai tik pagerės padėtis jų kilmės šalyje; smerkia bet kokių traukos veiksnių, galinčių skatinti naujus migracijos srautus į Europą, kūrimą; siūlo, kad paramos vystymuisi teikimas regiono šalims būtų teikiamas su sąlyga, kad šios bendradarbiautų su ES migracijos ir saugumo srityje;
11. mano, kad vienintelis galimos migracijos krizės sprendimas yra ES stabdyti bet kokią neteisėtą migraciją, o ne bandyti ją valdyti; pabrėžia, kad papildomų teisėtos migracijos būdų kūrimas nėra logiškas sprendimas, kuris apribos migraciją į Europą, nes tai tik dar labiau paskatins žmones pavojingais būdais bandyti patekti į Europą; pakartoja, kad Europa negali apgyvendinti visų viso pasaulio žmonių, siekiančių geresnės ateities;
12. ragina Komisiją persvarstyti savo poziciją, kad ES finansavimas neturėtų būti naudojamas fiziniams kliūtims prie ES išorės sienų statyti siekiant užkirsti kelią nelegalių migrantų atvykimui;
13. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Kosovo ir Albanijos susitarimas su JAV laikinai priimti pabėgėlius iš Afganistano sukurs papildomą migracijos maršrutą afganistaniečiams keliauti į Europą;
14. įspėja, kad afganistaniečių bėgimas sukuria idealią aplinką teroristų grupuotėms ir kitiems oportunistams atvykti į Europą apsimetant pabėgėliais; pabrėžia papildomą riziką, kad situacija gali pasinaudoti ne Afganistano paštūnai, gyvenantys Pakistano

genčių ruože, kuris laikomas įvairių džihadistų grupuočių, įskaitant „Al-Qaidą“, buveine ir yra prie Afganistano rytinės sienos;

15. primena, kad per 2015 m. migracijos krizę keletas grupuotės „Islamo valstybė“ narių, kurie vėliau planavo išpuolius Paryžiuje, pasinaudojo migrantų antplūdžiu, kad galėtų nepastebėti atvykti į Europą; susirūpinęs pažymi, kad penkis afganistaniečius, atvykusius į Prancūziją 2021 m. rugpjūčio mėn., buvo nuspręsta stebėti dėl įtariamų ryšių su Talibanu; taip pat reiškia susirūpinimą dėl JAV pranešimų, kad jaunos evakuotos afganistanietės buvo priverstos susituokti su vyresnio amžiaus vyrais, kad galėtų pabėgti iš šalies;
16. apgailestauja dėl to, kad migrantai iš Afganistano, atvykę į Europą per 2015 m. migracijos krizę, įvykdė daug smurtinių nusikaltimų, kaip antai žiaurus trylikametės mergaitės išžaginimas ir nužudymas, kurį 2021 m. liepos mėn. Vienoje įvykdė nusikaltėliai iš Afganistano, kuriems visiems buvo atsisakyta suteikti prieglobstį;
17. atkreipia dėmesį į tai, kad, Talibano režimo teigimu, šariato teisė turi būti taikoma remiantis pačiais ekstremistiškiausiais aiškinimais, vykdamas smurtą prieš gyventojus ir pilietinę visuomenę; primena, kad, kaip parodė 2021 m. rugsėjo 4 d. Kabule ir Herate vykusios demonstracijos, svarbu apsaugoti moterų ir vaikų teises;
18. reiškia susirūpinimą dėl Talibano paskelbtos laikinosios vyriausybės, kuri sudarovien Talibano lyderiai ar jų bendrininkai, įskaitant prieštarinčiai vertinamus asmenis, turinčius ryšių su terorizmu;
19. pažymi, kad aklas pasitikėjimas ir pasiklojimas Talibanu, taip pat skuboti pareiškimai, kuriais pripažįstamas Talibanas, gali būti pavojingi, jei nebus užtikrinta atskaitomybė ir aiškiai nustatytos būtinos sąlygos ir vykdymo užtikrinimo mechanizmai; įspėja, kad Talibaną gali nuversti dar radikalesnės teroristinės grupuotės, pvz., „Da’esh“, „Al-Qaida Tehrik-i-Taliban Pakistan“ ir Rytų Turkestano islamo judėjimas (angl. *East Turkestan Islamic Movement*); ragina ES ir visus jos Vakarų partnerius atsižvelgti į šią didelę grėsmę;
20. mano, kad siekiant rasti išeitį iš krizės neišvengiamai reikės tartis su regioniniais veikėjais, pvz., Pakistanu ir Kataru; pažymi, kad Talibanas paprašė Turkijos ir Kataro techninės pagalbos Kabulo oro uostui valdyti;
21. pažymi, kad naujausioje JT Saugumo Tarybos rezoliucijoje dėl Afganistano visiškai neužsimenama apie pasiūlymą Kabulo oro uoste sukurti saugią zoną ir, kaip pranešama, per derybas dėl rezoliucijos šis klausimas net nebuvo svarstomas;
22. ragina sustabdyti visą Afganistanui teikiamą paramą vystymuisi, nes nėra pripažintos vyriausybės, kuri skaidriai gautų ir paskirstytų šias lėšas;
23. ragina nesinaudoti Afganistano krize siekiant propaguoti gilesnę ES integraciją, įvairias su užsienio politika susijusias reformas ar prieštarinčią migracijos paktą; ypač primygtinai reikalauja, kad su užsienio politika susiję klausimai Taryboje ir toliau būtų sprendžiami vadovaujantis vienbalsiškumo principu; atsižvelgdamas į tai, prieštarauja, kad Taryboje balsuojant dėl užsienio politikos klausimų būtų pereita prie kvalifikuotos balsų daugumos;

24. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veikslių tarnybai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.